

Nationaal Archief
*Ministerie van Onderwijs, Cultuur en
Wetenschap*

Nummer Toegang: 2.21.261

**Inventaris van het archief van C.J.K. van Aalst
[levensjaren 1866-1939] en familie, (1702) 1859-1962**

J.A.A. Bervoets

Nationaal Archief, Den Haag 1988

This finding aid is written in Dutch.

I N H O U D S O P G A V E

Beschrijving van het archief.....	5
Aanwijzingen voor de gebruiker.....	6
Openbaarheidsbeperkingen.....	6
Beperkingen aan het gebruik.....	6
Materiële beperkingen.....	6
Aanvraaginstructie.....	6
Citeerinstructie.....	6
Archiefvorming.....	7
Geschiedenis van het archiefbeheer.....	7
De verwerving van het archief.....	7
Verwant materiaal.....	8
Beschikbaarheid van kopieën.....	8
 Beschrijving van de series en archiefbestanddelen.....	 9
1. CURIOSA EN VERZAMELDE STUKKEN.....	9
2. PARTICULIERE STUKKEN VAN C.J.K. VAN AALST.....	10
3. STUKKEN BETREFFENDE C.J.K. VAN AALST ALS DIRECTEUR VAN DE NEDERLANDSCHE HANDELMAATSCHAPPIJ EN ZIJN VOORNAAMSTE ECONOMISCHE ACTIVITEITEN.....	12
4. STUKKEN BETREFFENDE NEVENACTIVITEITEN VAN C.J.K. VAN AALST EN NADERE PARTICULARIA.....	15
5. ARCHIEF VAN C.J.K. VAN AALST (1894-1920).....	18
6. ARCHIEFSTUKKEN VAN N.J. VAN AALST EN MEVROUW MR. E. SCHELTEMA EN HAAR VERWANTEN.....	19

BESCHRIJVING VAN HET ARCHIEF

Naam archiefblok:

Collectie 522 Van Aalst

Periodisering:

archiefvorming: 1859-1962

oudste stuk - jongste stuk: 1702-1962

Archiefbloknummer:

C22508

Omvang:

132 inventarisnummer(s) 4,00 meter

Taal van het archiefmateriaal:

Het merendeel der stukken is in het Nederlands. Een klein gedeelte is gesteld in talen als het Duits en het Engels

Soort archiefmateriaal:

Normale geschreven, getypte en gedrukte documenten, geen bijzondere handschriften. Het archief bevat enkele foto's.

Archiefdienst:

Nationaal Archief

Locatie:

Den Haag

Archiefvormers:

C.J.K. van Aalst, 1866-1939

N.J. van Aalst

Mr. E. Scheltema

Samenvatting van de inhoud van het archief:

Het archief van C.J.K. van Aalst bevat stukken betreffende zijn werkzaamheden als president-directeur van de Nederlandsche Handelsmaatschappij N.V. en directeur van de Nederlandsche Overzeese Trust Maatschappij, c zoals de oprichting van de Koninklijke Luchtvaartmaatschappij voor Nederland en Nederlands-Indië, correspondentie met enkele cultuurmaatschappijen in Nederlands-Indië en betreffende de onderhandelingen tussen de Nederlandse en Duitse regering over nadere kredietovereenkomsten. Verder bevat het archief persoonlijke stukken zoals uitnodigingen en betreffende zijn voorzitterschap van het Comité voor het huldeblijk aan H.M. Koningin Wilhelmina.

Aanwijzingen voor de gebruiker

OPENBAARHEIDSBEPERKINGEN

Volledig openbaar.

BEPERKINGEN AAN HET GEBRUIK

Reproductie van originele bescheiden uit dit archief is, behoudens de algemene regels die gelden voor het kopiëren van stukken, niet aan beperkingen onderhevig. Er zijn geen beperkingen krachtens het auteursrecht.

MATERIËLE BEPERKINGEN

Het archief kent geen beperkingen voor het raadplegen van stukken als gevolg van slechte materiële staat.

AANVRAAGINSTRUCTIE

Openbare archiefstukken kunnen online worden aangevraagd en gereserveerd. U kunt dit ook via de terminals in de studiezaal van het Nationaal Archief doen. Om te kunnen reserveren dient u de volgende stappen te volgen:

1. [Creëer een account of log in.](#)
2. Selecteer in de archiefinventaris een archiefstuk.
3. Klik op 'Reserveer' en kies een tijdstip van inzage.

CITEERINSTRUCTIE

Bij het citeren in annotatie en verantwoording dient het archief tenminste éénmaal volledig en zonder afkortingen te worden vermeld. Daarna kan worden volstaan met verkorte aanhaling.

VOLLEDIG:

Nationaal Archief, Den Haag, Collectie 522 Van Aalst, nummer toegang 2.21.261, inventarisnummer ...

VERKORT:

NL-HaNA, Aalst, van, 2.21.261, inv.nr. ...

Archiefvorming

GESCHIEDENIS VAN HET ARCHIEFBEHEER

DE VERWERVING VAN HET ARCHIEF

Het archief is door schenking verworven.

Verwant materiaal**BESCHIKBAARHEID VAN KOPIEËN**

Inventarisnummers van dit archief zijn niet in kopievorm beschikbaar

---

BESCHRIJVING VAN DE SERIES EN ARCHIEFBESTANDDELEN

1. CURIOSA EN VERZAMELDE STUKKEN.

- 1 Genealogica en correspondentie van C.J.K. van Aalst over zijn voorgeslacht. 19e en 20e eeuw.
- 2 Akte, houdende een schuldbekentenis van Lodewijk Allard de Groot aan Catharina de Ridder, weduwe van Cornelis Buy[c]k, 1702. Gekwitteerd, 1703. (1 charter).
- 3 Verzameling bruiloftsgedichten, gedrukt, geschreven, 1855-1876.
- 4 Liederboekje, verspreid door Duitse soldaten op doortocht door Leipzig naar het oorlogsfront tegen Frankrijk. Augustus 1870.

2. PARTICULIERE STUKKEN VAN C.J.K. VAN AALST.

- 5** Zakagenda,
1907.
- 6-9** Ingekomen brieven van zijn kinderen,
1902-1927.
- 6** Van zijn zoon C.J.K. van Aalst, 1902-1920.
7 Van zijn zoon D.J. van Aalst, 1917-1925.
8 Van zijn zoon N.J. van Aalst, 1914-1927.
9 Album, houdende prentbriefkaarten van N.J. van Aalst, gemaakt tijdens diens huwelijksreis om de wereld, 1920.
- 10** Personalia van zijn zoon D.J. van Aalst: geboortebewijzen en schoolrapporten, alsmede briefwisseling over zijn verzorging, 1904-1921.
- 11** Diverse particuliere stukken,
1904-1923.
- 12** Ingekomen sinterklaasgedichten van zijn kinderen.
Z.j.
- 13** Foto's houdende portretten en afbeeldingen van zijn particuliere leven.
Z.j.
- 14** Stukken betreffende het overlijden van zijn zoon C.J.K. van Aalst,
1920.
- 15** Stukken betreffende de uitreiking van een eredoctoraat in de rechten aan Van Aalst door de universiteit van Berlijn,
1920.
Dit eredoctoraat werd hem toegekend wegens zijn verdiensten bij de totstandkoming van het Nederlands-Duits Kredietverdrag.
- 16** Ingekomen brieven, houdende felicitaties voor zijn herstel na een ernstige ziekte,
1921.
- 17** Ingekomen brieven naar aanleiding van het overlijden van zijn eerste echtgenote Tjalda Anna Petronella Hoorweg,
1922.
- 18** Ingekomen brieven van zijn verloofde A. van der Poll en zijn aanstaande schoonfamilie met stukken betreffende zijn tweede huwelijk,
1923.
- 19** Stukken betreffende het beheer en de verkoop van het huis Scheybeek in Beverwijk,
1924-1925.
- 20** Stukken betreffende ridderorden, met lijst,
1919-1923.

-
- 21** Ingekomen felicitaties bij zijn benoeming tot ridder in de Orde van de Nederlandsche Leeuw, 1909.
- 22** Stukken betreffende de samenstelling van zijn biografie in Persoonlijkheden in Nederland in woord en beeld, 1937.

3. STUKKEN BETREFFENDE C.J.K. VAN AALST ALS DIRECTEUR VAN DE NEDERLANDSCHE HANDELMAATSCHAPPIJ EN ZIJN VOORNAAMSTE ECONOMISCHE ACTIVITEITEN.

- 23** Briefwisseling met agenten van factorijen, 1898, 1903.
- 24** Kranteartikelen in de Indische pers naar aanleiding van zijn benoeming tot directeur van het Amsterdamse kantoor, 1902.
- 25** Correspondentie met A.D.R. Bisschop en diens relaties en de Nederlandsche Bank voor Zuid-Afrika over het Zuid-Afrikaans Katoen Syndicaat en over oliewinning aldaar, 1909-1925.
- 26-28** Stukken betreffende zijn benoeming tot president-directeur van de Nederlandsche Handelmaatschappij, 1912.
- 26** Kranteartikelen.
- 27** Receptieboek.
- 28** Ingekomen felicitatiebrieven.
- 29** Receptieboek bij een huldeblijk, uitgereikt op 1 januari 1914.
- 30** Stukken betreffende een bezoek van het Deense koningspaar aan Den Haag, 1914.
- 31** Correspondentie met enkele cultuurmaatschappijen in Nederlandsch-Indië, 1914-1915.
- 32** Correspondentie met F.W.M. Treub over het financiële beleid in crisistijd en over het geldverkeer, 1914-1916.
- 33** Dossier, gevormd als directeur van de Nederlandsche Overzee Trust Maatschappij: I, crediet met Engeland, 1918,
- 34-36** Dossier, gevormd als directeur van de Nederlandsche Overzee Trust Maatschappij: II, algemeen beheer en likwidatie, 1917-1924.
- 34** Brieven naar aanleiding van de likwidatie en naar aanleiding van conflicten inzake het N.O.T.-uitvoerbeleid, 1917-1924.
- 35** Stukken betreffende de uitreiking van herinneringsmedailles en dankbetuigingen, 1918-1920.
- 36** Kranteknipsels uit de internationale pers, houdende tevens artikelen van Van Aalst (zoals zijn open brief), 1915-1920.
- 37-40** Dossier, gevormd als directeur van de Nederlandsche Overzee Trust Maatschappij: III, goederenvervoer, 1916-1918.
- 37** Dossier inzake een overeenkomst met Engeland inzake "coal

-
- shipping", 1916-1917.
- 38** Staten van ingevoerde goederen, 1917-1918.
- 39** Bulletins over toegestane transporten en over de distributie van goederen, 1917-1918.
- 40** Lijsten van goedgekeurde aanvragen voor invoer, 1917.
- 41** Dossier, gevormd als directeur van de Nederlandsche Overzee Trust Maatschappij: IV, positie-opgaven van Nederlandse schepen, 1917-1918.
- 42** Dossier, gevormd als directeur van de Nederlandsche Overzee Trust Maatschappij: V, dagboekantekeningen van Van Aalst. Juni 1917-maart 1918.
- 43** Dossier, gevormd als directeur van de Nederlandsche Overzee Trust Maatschappij: VI, gedrukte circulaires van de N.O.T, 1914-1918.
- 44** Dossier, gevormd als directeur van de Nederlandsche Overzee Trust Maatschappij: VII, Stukken betreffende de Nederlandsche Uitvoer Maatschappij, 1917-1918.
- 45** Stukken betreffende de totstandkoming van het Nederlands-Duits credietverdrag, het verdrag inzake de koleninvoer met Duitsland, 1917-1918.
- 46** Ingekomen brieven van E.C. van Dorp ter begeleiding van zijn artikelen in De Economist over de wisselkoersen, 1918.
- 47** Stukken betreffende onderhandelingen tussen de Nederlandse en Duitse regering over nadere kredietovereenkomsten en de oprichting van een Treuhandgesellschaft, 1918-1922.
- 48** Stukken betreffende zijn deelneming in de Sage Creek Petroleum Company te Wyoming (U.S.A.), 1919-1924.
- 49** Stukken betreffende de oprichting van de Koninklijke Luchtvaartmaatschappij voor Nederland en Nederlandsch-Indië", 1924.
- 50-51** Stukken betreffende een internationale economische conferentie in Genève, 1922.
- 50** Nota inzake de oprichting van een International Corporation of National Corporations, met bijlagen.
- 51** Nota inzake het mogelijk herstel van de economische betrekkingen met Rusland, 1922.
- 52** Stukken betreffende de samenstelling van een gedenkboek van de Nederlandsche Overzee Trust Maatschappij en publicaties van Van Aalst over de N.O.T, 1921-1932.
- 53** Stukken betreffende zijn ontslag als president-directeur van de Nederlandsche

Handelmaatschappij om gezondheidsredenen,
1924.

54

Stukken betreffende de viering van het eeuwfeest van de Nederlandsche
Handelmaatschappij,
1924.

55-57

Stukken betreffende zijn contacten met het Koninklijk Huis,
1911-1937.

55

Stukken betreffende transacties met Prins Hendrik, 1914-1935.
Voor raadpleging van deze stukken is toestemming van de Rijksarchivaris van de
Tweede Afdeling vereist.

56

Stukken betreffende adviezen aan koningin Wilhelmina over
financieel-economische beleidsaangelegenheden, 1911-1914.

57

Stukken betreffende gelukwensen, bemiddeling bij officiële
gelegenheden en bij liefdadigheidsinitiatieven, 1914-1937.

58

Receptieboek bij gelegenheid van zijn veertigjarig jubileum bij de Nederlandsche
Handelmaatschappij,
1929.

59

Stukken betreffende contacten met de Nederlands-Italiaanse Kamer van
Koophandel,
1921-1924.

60

Informeel handelscorrespondentie inzake aangelegenheden betreffende Nederland
en binnen Europa,
1914-1932.

61

Informeel handelscorrespondentie inzake aangelegenheden betreffende
Nederlandsch-Indië" en scheepvaartverbindingen overzee,
1914-1928.

62

Stukken betreffende de koloniale tentoonstelling te Semarang,
1914.

63

Stukken betreffende zijn afscheid van de Nederlandsche Handelmaatschappij,
1934.

4. STUKKEN BETREFFENDE NEVENACTIVITEITEN VAN C.J.K. VAN AALST EN NADERE PARTICULARIA.

- 64** Stukken betreffende de viering van zijn zeventigste verjaardag, 1937.
- 65** Door vrienden toegezonden curiosa als aanvulling op zijn archief, Ingekomen in 1935-1937;
- Aankondiging van een preekbeurt van zijn vader D.J. van Aalst voor de Nederlandse Hervormde gemeente te Brielle, 1859;
- Verslag van een excursie van de Handelsschool te Amsterdam naar de Gooische Beetwortelfabriek te Naarden door Van Aalst, 1884;
- Diverse artikelen en citaten.
Z.j.
- 66** Stukken betreffende zijn commissariaat van de Koninklijke Nederlandsche Hoogovers- en Staalfabrieken te IJmuiden, 1938-1939.
- 67** Stukken betreffende het beheer van een huis aan de Javastraat in Den Haag ten behoeve van J. Hoogkamer, 1918-1929.
- 68** Ingekomen catalogus van een tentoonstelling van oude Hollandse schilderkunst in Kopenhagen, 1922.
- 69** Documentatie, verzameld naar aanleiding van de herdenking van de geboorte van Michiel Az. de Ruyter in 1607, 1907.
- 70** Stukken betreffende de opening van het Nederlands Sportpark te Amsterdam en Van Aalst als commissaris van de maatschappij "Het Nederlandse sportpark", 1912-1917.
- 71** Stukken betreffende de schenking van het huis Groote Oost 55 te Hoorn aan de Kamer van Koophandel van Westfriesland aldaar, 1926.
- 72** Ingekomen perscommentaren naar aanleiding van de oprichting van het Internationaal Intermediair Instituut (later: Internationaal Juridisch Instituut), 1919.
- 73** Stukken betreffende zijn contacten met de uitgeverij Editions du Monde Nouveau in Parijs ter bevordering van Nederlandse publicaties aldaar, 1922-1925.
- 74-75** Stukken betreffende zijn voorzitterschap van het Comité voor het Huldeblijk aan H.M. Koningin Wilhelmina, 1922-1925.
- 74** Stukken betreffende de viering van het regeringsjubileum, 1922-1923.
- 75** Stukken betreffende de restauratie van de Nieuwe Kerk in Delft,

1923-1925.

- 76** Stukken betreffende zijn levensbericht over J.Th. Cremer voor de Levensberichten der afgestorven leden van de Maatschappij der Nederlandsche Letterkunde, 1923.
- 77** Stukken betreffende zijn commissariaat van het dagblad De Nederlander, 1925-1929.
- 78** Stukken betreffende verzoeken aan Van Aalst om zitting te nemen in de Eerste Kamer voor de Christelijk Historische Unie, 1920-1925.
- 79** Ingekomen accountantsrapporten en jaarrekeningen van de N.V. Holland Exploitatie Maatschappij betreffende de n.v. Drukkerij Erven Loosjes en Eigen Haard, met bewijs van aandeel in het Holland Huis te Brussel, 1923-1926.
- 80** Dossier inzake de grond van een hotel in Schoorl, 1917.
- 81** Dossier inzake een lening aan de journalist D. Hans, 1915-1919.
- 81A** Dossier inzake de ondersteuning van de schrijver S. Goudsmit en contacten hierover met de Vereeniging voor Letterkundigen, 1917.
- 82** Stukken betreffende zijn contacten met de Stichting Geldersch Landschap, 1922-1931.
- 83** Correspondentie met H.W.A. Deterding over mogelijke investeringen in Roemeense oliebronnen en later over diens publicaties, 1910-1934.
- 84** Stukken betreffende verzoeken van verschillende particulieren om zijn financiële steun, met dossiers inzake steunverlening, 1915-1931.
- 85** Ingekomen aanbevelingen en verzoeken om steun van instellingen en belangenorganisaties, met correspondentie, 1901-1928.
- 86** Ingekomen uitnodigingen en convocaties, met menus van gehouden diners, 1913-1925.
- 87** Bruiloftsportret van prinses Juliana en prins Bernhard met officieel rozet, uitgereikt aan genodigden, 1937.
- 88** Boekwerken, ontvangen bij gelegenheid van de tewaterlating van het s.s. "Nieuw Amsterdam" van de Holland-Amerika Lijn, 1938.

-
- 89** Dossier, houdende "politieke briefwisseling" met vooraanstaanden van de Christelijk-Historische Unie en de Antirevolutionaire Partij, nader te ordenen, 1924-1931.
- 90** Diverse ingekomen brieven, verzameld in een dossier "vrienden en herinneringen", 1920-1934.
- 91** Doorslag van een rapport van de Commissie van Advies inzake de overdracht op het land van de zorg voor de Technische Hogeschool te Bandoeng. Oktober 1923.
- 92** Rapport, houdende een Dokumentensammlung zur Geschichte des Pfälzischen Separatismus, met briefkaart houdende een vers tegen de bezetting van het Rijngebied door Frankrijk, 1924.
- 93** Fotoverzamelingen, 1904-1924.
- 94** Redevoeringen ter herdenking van het bestaan van de Openbare Handelsschool te Hoorn, 1925 en z.j.
- 95** Stukken betreffende het D.J. van Aalst-fonds te Zeist ten behoeve van de Vereeniging voor het Christelijk Middelbaar Onderwijs aldaar, 1919.
- 96** Diplomatiek paspoort, 1922-1935.
- 97-98** Stukken betreffende zijn overlijden, 1939.
- 97** Krante- en tijdschriftartikelen.
- 98** Briefwisseling en foto's van de begrafenis.
- 99** Kranteknipsels over de verbouwing van de Nederlandse Hervormde Kerk te Hoevelaken, 1936-1939.

5. ARCHIEF VAN C.J.K. VAN AALST (1894-1920).**100**

Diverse personalia,
1919-1920.

101

Ingekomen brieven van zijn vader C.J.K. van Aalst en zijn moeder,
1903-1920.

6. ARCHIEFSTUKKEN VAN N.J. VAN AALST EN MEVROUW MR. E. SCHELTEMA EN HAAR VERWANTEN.

- 102** Stukken betreffende de promotie van mr. E. Scheltema en haar huwelijk met N.J. van Aalst,
1919-1920.
- 103** Ingekomen brieven bij mr. E. Scheltema,
1920.
- 104-108** Stukken betreffende het beheer van de n.v. Landerijen Exploitatiemaatschappij
1928 te Ammerzoden met landgoederen te Schaluinen en Baarle-Nassau.
Correspondentie met notaris Landweer,
1941-1948.
104 1941-1943
105 1943-1944
106 1944
107 1945
108 1947-1948
- 109** Sovjetrussisch leesboekje voor beginners,
1945.
- 110** Diverse als curiosa bewaarde aantekeningen.
Z.j.
- 111-113** Stukken betreffende het beheer van de boedel van zijn vader C.J.K. van Aalst,
1940-1946.
111 1940-1942
112 Januari-september 1943.
113 Oktober 1943-1946.
- 114** Stukken betreffende de regeling van oorlogsschade aan zijn bezittingen en
onroerende goederen in Hoevelaken, Rotterdam, Den Haag en Amsterdam,
1945-1956.
- 115** Correspondentie over zijn financiën en zijn contacten met economische en
kerkelijke belangenorganisaties,
1941-1948.
- 116-126** Correspondentie over zijn financiën, over het beheer van het kasteel Hoevelaken,
zijn huizen in Den Haag en Rotterdam en de daaruit voortvloeiende betrekkingen
met familieleden en door hem ondersteunde instellingen,
1946-1962.
116 1946
117 1947
118 1948
119 1949
120 1950
1951-1952 niet aangetroffen.
121 1953
122 1954
123 1955

---

124 1956
125 1957-1959
126 1960-1962

- 127** Stukken betreffende de nalatenschap van mr. E. Scheltema en de uitoefening van zijn executeur-testamentairschap, 1951-1957.
- 128** Correspondentie betreffende het beheer van het vermogen van mr. E. Scheltema in Nederland, 1946-1951.
- 129** Stukken betreffende de verdeling van de nalatenschap van ir. J.B. Scheltema en van mevrouw H.M.C. Merckens-van der Burg, 1947-1953.
- 130** Archiefstukken van Bruun Scheltema en Hendrik Merckens, erfgenamen, 1937-1947.
- 131** Anoniem reisverslag met een pas in Singapore ten name van V.J. van Aalst, 1920.